

Súd: Krajský súd Banská Bystrica  
Spisová značka: 17Co/446/2015  
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6614201256  
Dátum vydania rozhodnutia: 01. 06. 2016  
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Renáta Deáková  
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2016:6614201256.1

## ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Banskej Bystrici, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Renáty Deákovvej a sudcov JUDr. Zity Nagypálovej a Mgr. Dušana Ďuriana, v právnej veci navrhovateľa EOS KSI Slovensko, s.r.o., so sídlom Bratislava, Pajštúnska 5, 851 02 Bratislava, IČO: 35 724 803, zastúpeného spoločnosťou TOMÁŠ KUŠNÍR, s.r.o., so sídlom Pajštúnska 5, 851 02 Bratislava, IČO: 36 613 843, proti odporkyni C. C., nar.XX.XX.XXXX, bytom B., C. N. XXXX/XX, zastúpenej opatrovníkom Gabrielom Erdélyim, zamestnancom Okresného súdu Lučenec, za účasti vedľajšieho účastníka na strane odporkyne Občianske združenie VŠEOBECNÁ OCHRANA PRÁV SPOTREBITEĽOV, so sídlom v Bratislave, Šafárikovo námestie 7, IČO: 42 362 962, zastúpeného JUDr. Patrikom Podhorským, advokátom, so sídlom Bratislava, Zámocká 36, v konaní o zaplatenie 181,07 Eur s príslušenstvom, o odvolaní navrhovateľa proti rozsudku Okresného súdu Lučenec č.k. 4C/135/2014-68 zo dňa 06.02.2015, takto

### rozhodol:

Rozsudok okresného súdu potvrdzuje.

Odporkyni náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva.

Navrhovateľ je povinný nahradiť vedľajšiemu účastníkovi trovy právneho zastúpenia v odvolacom konaní vo výške 53,30Eur v lehote troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

### odôvodnenie:

Okresný súd odvolaním napadnutým rozsudkom zamietol návrh navrhovateľa (prvý výrok), odporkyni náhradu trov konania nepriznal (druhý výrok), navrhovateľovi uložil povinnosť nahradiť vedľajšiemu účastníkovi na strane odporkyne trovy právneho zastúpenia vo výške 53,30 Eur na účet právneho zástupcu (tretí výrok).

V dôvodoch rozhodnutia okresný súd uviedol, že dňa 28.02.2008 odporkyňa uzavrela s bankou (právnym predchodcom navrhovateľa) písomne Zmluvu o bežnom účte číslo XXXXXXXXXXX/XXXX (ďalej len „zmluva“); právny predchodca navrhovateľa (banka) sa zaviazal počnúc dňom 28.02.2008 zriadiť a viesť pre majiteľa účtu bežný účet v mene SKK a poskytnúť povolené prečerpanie k účtu po splnení podmienok, uvedených v Obchodných podmienkach banky, účinných od 01.07.2007. Odporkyňa nedodržala dohodnuté zmluvné podmienky a navrhovateľovi vznikla pohľadávka z nepovoleného prečerpania na účte fyzickej osoby; dňa 01.02.2011 úver z nepovoleného prečerpania na účte fyzickej osoby zosplatnil a vyzval odporkyňu na zaplatenie dlžnej sumy; pohľadávka vo výške 210,26 Eur pozostávala z istiny 180,77Eur, dlžných úrokov 0,30 Eur, úrokov z omeškania 29,15 Eur a poplatkov 0,04 Eur; posledná úhrada bola prevedená 06.10.2010.

Právny vzťah medzi účastníkmi zo zmluvy o úvere okresný súd posúdil ako spotrebiteľský v zmysle § 52 ods. 1 až 4, § 100 a nasl. zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka (ďalej len „OZ“), ale aj podľa

§261 ods. 3 písm. c), § 497, § 708 ods. 1, 2, § 710 zákona č. 513/1991 Zb. Obchodného zákonníka (ďalej len „ObZ“) a § 5b zákona č.250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa.

Do konania vstúpivší vedľajší účastník vzniesol námietku premlčania uplatneného práva.

Súd sa zaoberal premlčaním uplatneného nároku navrhovateľa aj ex offo. Konštatoval, že z predloženej prílohy č. 1 k zmluve o postúpení pohľadávok mal preukázať, že ku dňu 27.06.2013 bola odporkyňa v omeškaní s plnením peňažného dlhu 875 dní, čo predstavuje 2 roky a 145 dní. K zosplatneniu dlžnej sumy z nepovoleného prečerpania došlo dňa 01.02.2011 a odporkyňa sa dostala do omeškania s plnením peňažného dlhu dňom nasledujúcim po zosplatnení pohľadávky, t.j. 02.02.2011. Trojročná premlčacia doba uplynula dňa 02.02.2014. Navrhovateľ podal návrh na začatie konania dňa 03.02.2014, t.j. po uplynutí premlčacej doby. Preto súd návrh v celom rozsahu zamietol.

O trovách konania súd rozhodol podľa § 142 ods. 1 a § 149 ods.1 zákona č.99/1963 Zb. Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „O.s.p.“). Plne úspešná odporkyňa si právo na náhradu trov konania neuplatnila, ani jej zo spisu nevyplývali, preto jej súd náhradu trov konania nepriznal.

Právo na náhradu trov konania vzniklo aj vedľajšiemu účastníkovi na strane odporkyne. Tento si náhradu trov právneho zastúpenia uplatnil a vyčíslil vo výške 53,30 Eur za dva úkony právnej služby (prevzatie vecí vrátane prvej porady a písomné podanie na súd - vyjadrenie k návrhu) 2 x 26 Eur spolu s dvomi režijnými paušálmi po 8,39 Eur.

Proti tomuto rozsudku podal odvolanie navrhovateľ z dôvodu nesprávneho právneho posúdenia veci a nedostatočného zistenia skutkového stavu. Právny vzťah je potrebné posudzovať podľa Obchodného zákonníka, a teda právo sa nemohlo premlčať. Premlčacia doba začala plynúť 02.02.2011 a uplynula 02.02.2015, návrh bol podaný 03.02.2014.

Námietol pomoc vedľajšieho účastníka v konaní, ktorá nebola účelná; pokiaľ okresný súd zamietol návrh pre premlčanie, urobil tak vzhľadom na preskúmanie nároku ex offo, nie vzhľadom na vznesenú námietku premlčania. Preto vedľajší účastník nemá právo na náhradu trov konania, jeho trovy neboli vynaložené účelne. Navyše, združenie nemá žiadnu vedomosť o prejednávacom prípade, pre jeho vstup nebol žiaden dôvod.

Žiadal rozsudok okresného súdu zmeniť, návrhu v plnom rozsahu vyhovieť a priznať mu trovy prvostupňového aj odvolacieho konania, ktoré vyčíslil.

Po doručení vyjadrenia vedľajšieho účastníka okresným súdom ohľadom nemožnosti postúpenia pohľadávky nebankovým subjektom navrhovateľ nesúhlasil s výkladom § 92 ods. 8 zákona o bankách, vykonaný vedľajším účastníkom, pretože zákonodarca rozlišuje pojmy „peňažný záväzok“ a „časť peňažného záväzku“. Podľa dôvodovej správy k § 92 ods.7 (teraz 8) sa upravuje možnosť použiť inštitút postúpenia pohľadávky, zodpovedajúcej nesplácanému dlhu, a to aj osobe, ktorá nie je bankou. Pod pojmom „nesplácaný dlh“ je treba rozumieť dlh dlžníka v podobe vrátenia celého poskytnutého úveru veriteľovi, pretože tento dlh vzniká už poskytnutím úveru dlžníkovi, ktorý ho má len možnosť vrátiť v splátkach postupným plácaním za zmluvne dohodnutých podmienok.

Na odvolanie navrhovateľa reagoval vedľajší účastník na strane odporkyne. Navrhol rozsudok okresného súdu potvrdiť aj v trovách konania. Okresný súd správne posúdil vzťah medzi účastníkmi ako vzťah spotrebiteľský, správne prihliadol na námietku premlčania, vznesenej vedľajším účastníkom. Vyjadril sa k platnosti postúpenia pohľadávky Slovenskou sporiteľňou, a. s. Bratislava na navrhovateľa. Tento pôvodný veriteľ má povinnosť sa riadiť okrem všeobecných ustanovení aj § 92 ods.8 zákona č.483/2001 Z.z. o bankách, ktorý umožňuje postúpiť pohľadávku aj inej osobe ako banke, avšak len po splnení určitých podmienok, a to, aby klient bol v omeškaní s plnením tejto pohľadávky aspoň 90 dní a zároveň ho banka na jej splnenie písomne vyzvala. Ak tieto predpoklady nie sú splnené, banka nemôže pohľadávku postúpiť, a ak to urobí, toto postúpenie je v rozpore so zákonom a ako také je neplatné v zmysle § 39 OZ.

V súvislosti s námietkou voči postúpeniu pohľadávky poukázal aj na potrebu vyhodnotiť ako neplatný úkon navrhovateľa - zosplatnenie pohľadávky. Takéto oprávnenie má len banka; navrhovateľ nemá bankovú licenciu, preto nemohol zosplatniť zostatok úveru.

Odôvodnil aj účelnosť jeho vstupu do konania aj právo na náhradu trov právneho zastúpenia.

Po doručení reakcie navrhovateľa k jeho vyjadreniu vedľajší účastník doplnil, že v prípade postúpenia pohľadávky ide o absolútne neplatný právny úkon v zmysle § 39 OZ; poukázal na rozhodnutia všeobecných súdov SR.

Svoje vyjadrenie ešte doplnil a priložil k nemu prehľad aktuálnych rozhodnutí krajských súdov SR.

Žiadal priznať trovy odvolacieho konania vo výške 53,30 Eur (18,26 Eur za vyjadrenie k odvolaniu navrhovateľa + vyjadrenie k vyjadreniu navrhovateľa + 2x režijný paušál 8,39 Eur) na účet právneho zástupcu vedľajšieho účastníka na strane odporkyne.

Krajský súd, ako súd odvolací, preskúmal vec podľa § 212 ods. 1 O.s.p. bez nariadenia pojednávania podľa § 214 ods. 2 O.s.p. a rozsudok okresného súdu podľa § 219 ods. 1 O.s.p. ako vecne správny potvrdil.

V zmysle § 219 ods. 1 O.s.p. odvolací súd rozhodnutie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

Odvolací súd preskúmaním veci dospel k názoru, že okresný súd vo veci správne rozhodol, vychádzal zo správne zisteného skutkového stavu, ktorý má oporu vo vykonaných dôkazoch. Okresný súd správne vzal do úvahy skutočnosť, že právny vzťah účastníkov, založený na základe zmluvy o bežnom účte číslo XX.XX.XXXX;(ďalej len „zmluva“) medzi Slovenskou sporiteľňou, a.s., so sídlom Bratislava ako právnym predchodcom navrhovateľa a odporkyňou, je vzťahom medzi dodávateľom a spotrebiteľom; právny predchodca navrhovateľa sa zaviazal odo dňa 28.02.2008 zriadiť a viesť pre odporkyňu bežný účet a poskytnúť jej po splnení podmienok povolené prečerpanie k účtu; navrhovateľ dňa 01.02.2011 úver z nepovoleného prečerpania na účte fyzickej osoby zosplatnil; premlčacia doba začala plynúť dňa 02.02.2011; návrh na začatie konania podal dňa 03.02.2014. Vedľajší účastník, ktorý vstúpil do konania na podporu odporkyne, vzniesol námietku premlčania celého nároku. Okresný súd návrh navrhovateľa zamietol v plnom rozsahu, prihliadnuc na námietku premlčania.

Súd je povinný v prvom rade prihliadať na námietku premlčania (v spotrebiteľských veciach aj ex offo); preto odvolací súd nevyhodnocoval argumenty navrhovateľa a vedľajšieho účastníka ohľadom postúpenia pohľadávky. Premlčacou dobou sa rozumie časový úsek, má určený začiatok plynutia, v ktorom musí byť právo vykonané, inak môžu nastať účinky premlčania podľa § 100 Občianskeho zákonníka; dĺžku premlčacej doby určuje zákon, nemožno ju zmeniť ani dohodou strán, a to pod sankciou neplatnosti. Jej uplynutím dochádza k právnym účinkom premlčania - zníženie možnosti vynútiť splnenie práva. Ustanovenie § 101 Občianskeho zákonníka upravuje všeobecnú premlčaciu dobu, a to v dĺžke troch rokov, pričom objektívne začína plynúť odo dňa, keď sa právo mohlo vykonať po prvý raz. Za tento deň sa všeobecne považuje deň, keď sa právo mohlo po prvý raz uplatniť na súde, teda len čo mohol byť dôvodne podaný návrh na začatie konania na súd (actio nata). Ide o objektívnu možnosť vykonať právo bez zreteľa na to, či oprávnená osoba (veriteľ) by mohol právo subjektívne vykonať alebo nie, t.j. či oprávnený subjektívne vedel alebo nevedel o svojom práve; je to časový moment, keď sa subjektívne právo transformuje do nároku oprávneného; pokiaľ subjektívne právo nedospelo do štádia nároku, nemôže začať plynúť ani premlčacia doba (actioni non natae non praescribur). Deň, od ktorého začína plynúť premlčacia doba, je totožný s dňom, keď možno po prvý raz podať návrh na začatie konania bez nebezpečenstva, že bude zamietnutý súdom pre predčasnosť (porovnaj Fekete, I.: Občiansky zákonník 1. Veľký Komentár, Bratislava: Eurokódex 2011, str.496-498).

Počiatok plynutia premlčacej doby závisí od obsahu záväzku. V prípade záväzkového právneho vzťahu, obsahom ktorého je záväzok niečo dať (dare), začína premlčacia doba plynúť splatnosťou záväzku. Prvým dňom, kedy sa právo mohlo vykonať, je spravidla deň splatnosti pohľadávky. Splatnosť dlhu začína spravidla dňom, keď mal dlžník začať s plnením dlhu. Premlčacia doba tu plynie odo dňa, ktorý nasleduje po dni splatnosti dlhu.

V prejednávanej veci navrhovateľ zosplatnil dlh ku 01.02.2011; návrh na súd podal dňa 03.02.2014; teda po uplynutí trojročnej premlčacej lehoty. Odvolací súd sa stotožnil s názorom okresného súdu, ktorý návrh zamietol; krajský súd ho v súlade s § 219 ods. 1 O.s.p. potvrdil.

Nemožno súhlasiť s odvolacími dôvodmi navrhovateľa, že v prejednávanej veci ide o obchodnoprávny vzťah. Posudzovaný právny vzťah účastníkov konania je od samého vzniku právnym vzťahom, založeným spotrebiteľskou zmluvou. Navrhovateľ bol od uzavretia zmluvy v postavení dodávateľa a dlžník v postavení spotrebiteľa. Navrhovateľ v odvolaní poukázal na to, že vzťah medzi účastníkmi je vzťahom obchodno-právnym, preto sa naň budú primerane vzťahovať ustanovenia Obchodného zákonníka; takýto názor nie je správny. Predmetná zmluva medzi účastníkmi je nepochybne zmluvou typovou a odporkyňa nepoužila predmet plnenia na podnikanie; veriteľ je podnikateľom a predmet konania sa týka jeho podnikateľskej činnosti. S účinnosťou novely Občianskeho zákonníka, vykonanej zákonom č.153/2004 Z.z. od 01.04.2004 sa posilnila právna ochrana spotrebiteľov aj na vzťahy z pred jeho účinnosti; predmetná zmluva bola uzatvorená dňa 28.02.2004.

Podľa § 879f ods. 3, 4 OZ, spotrebiteľské zmluvy podľa § 52, uzavreté pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona (pred 01.04.2004), sa musia dať do súladu s ustanoveniami § 53 a §54 tohto zákona a spotrebiteľské zmluvy o práve užívať budovu alebo jej časť v časových úsekoch aj s ustanovením §55 ods. 1, ak ide o náležitosti zmluvy, a s ustanovením § 57 tohto zákona do troch mesiacov odo dňa nadobudnutia účinnosti tohto zákona (ods. 3). Ustanovenia spotrebiteľských zmlúv, ktoré nie sú dané do súladu s ustanoveniami §53, §54 a §57 tohto zákona podľa odseku 3, sú neplatné po uplynutí troch mesiacov odo dňa nadobudnutia účinnosti tohto zákona.

Ustanovenie o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia, upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto zákona, sú neplatné.

Prejednávaná vec je teda o spotrebiteľskej zmluve, ktorá je regulovaná osobitnou právnou úpravou; ide o vzťah medzi obchodníkom a spotrebiteľom, ktorý prijíma úver na spotrebu; t.zn. ide o typicky občianskoprávny vzťah; úverovanie spotrebiteľa patrí medzi najfrekvencovanejšie občianskoprávne vzťahy. S účinnosťou zákona č.150/2004 Z.z. od 01.01.2004 došlo k zásadnej zmene spotrebiteľského práva; nevýhodnejšie zmluvné klauzuly oproti zneniu Občianskeho zákonníka sa dostali do rozporu s novým ustanovením § 54 ods. 1 OZ („spotrebiteľovi sa ani inak nesmie zhoršiť jeho postavenie“); použitie nevýhodnejšieho podnikateľského práva (nie občianskeho práva) na spotrebiteľský právny vzťah predstavuje zhoršenie postavenie spotrebiteľa. O tom, že v prejednávanej veci ide o spotrebiteľskú zmluvu, nemožno pochybovať a v konečnom dôsledku tomu zodpovedá aj definícia spotrebiteľskej zmluvy, za ktorú sa považuje „každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ak ju uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom“.

Týmto odvolací súd odpovedá na v podstate jedinú odvolaciu námietku, a síce, že predmetná vec spadá výlučne pod ustanovenia Obchodného zákonníka. Okrem vyššie uvedeného odvolací súd poukazuje aj na zosúladenie ustanovenia § 54 ods. 1 OZ s právom Európskej únie (zákonom č. 150/2004 Z.z.), ktoré umožňuje členským štátom prijať na ochranu spotrebiteľov aj prísnejšie ustanovenia, než aké odporúča Smernica Rady 93/13/EHS (článok 8 smernice). V dôsledku toho v rámci kolízie dvoch noriem na ten istý inštitút je nevyhnutné použiť občianskoprávnu úpravu. Je náležité a plne v súlade s princípmi ochrany spotrebiteľa, že v prípade duplicitnej právnej úpravy rovnakých inštitútov súkromného práva je dôvodné aplikovať právnu úpravu o občianskych právach a nie podnikateľské právo.

Odvolací súd potvrdil rozsudok aj vo výroku o trovách konania pre odporkyňu a pre vedľajšieho účastníka. Vzhľadom na odvolacie námietky navrhovateľa vo vzťahu k tomuto subjektu považuje krajský súd za potrebné uviesť, že v prejednávanej veci je predmetom konania nárok vyplývajúci zo spotrebiteľskej zmluvy; vedľajší účastník je právnická osoba s predmetom činnosti ochrana práv spotrebiteľov, ktorý má oprávnenie vystupovať v tomto konaní ako vedľajší účastník s tým, že nemusí preukazovať svoj právny záujem na jeho výsledku, pretože možnosť, aby vystupoval ako vedľajší účastník na strane odporcu (spotrebiteľa), mu dáva priamo špeciálna zákonná úprava, uvedená v § 93 ods. 2 O.s.p.. Z § 93 ods. 4 prvá veta O.s.p. možno vyvodíť len jeden záver a to, že vedľajší účastník má rovnako ako akýkoľvek hlavný účastník jednak právo na právnu pomoc pred súdmi, čo je základné ústavné právo (článok 47 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky), v rámci civilného súdneho konania, realizujúce sa možnosťou zabezpečiť si kvalifikované právne zastúpenie splnomocneným právnym zástupcom - advokátom, a samozrejme má i právo na náhradu účelne vynaložených trov konania, kam podľa ustanovenia § 137 O.s.p. bez akýchkoľvek pochybností patrí i náhrada trov právneho zastúpenia. Súčasne platí, že vedľajšiemu účastníkovi môže byť priznaná náhrada trov konania (teda i náhrada trov právneho zastúpenia) len v prípade, ak právo na náhradu trov konania vznikne tomu účastníkovi, na strane ktorého v konaní vystupoval.

V konaní došlo k zamietnutiu návrhu a právo na náhradu trov konania vzniklo podľa §142 ods. 1 O.s.p. odporkyňi; preto vzniklo právo na náhradu trov konania aj vedľajšiemu účastníkovi na strane odporkyne, ktorý bol v konaní zastúpený právnym zástupcom z radov advokátov a uplatnil si náhradu trov konania za poskytnuté právne služby; pri rozhodovaní o jeho trovách konania posudzuje súd len účelnosť ich vynaloženia. Zohľadňujúc skutočnosť, že návrh navrhovateľa bol v konečnom dôsledku zamietnutý aj na základe právne kvalifikovanej argumentácie vedľajšieho účastníka, považoval odvolací súd, náklady vedľajšieho účastníka na strane odporkyne, vynaložené na právnu pomoc, za vynaložené účelne.

Rozhodnutie okresného súdu je správne v časti o výške náhrady trov právneho zastúpenia pre odporkyňu a aj pre vedľajšieho účastníka; okresný súd správne priznal trovy konania, správne ich vyčíslil a v tomto smere rozhodnutie riadne a dostatočne odôvodnil a to aj s odkazom na zákonnú úpravu.

O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 224 ods. 1 O.s.p. v spojení s § 142 ods. 1 a § 151 ods. 1, 2 O.s.p.. Úspešná odporkyňa si neuplatnila právo na náhradu trov odvolacieho konania. Vedľajší účastník na strane odporkyne si uplatnil právo na náhradu trov odvolacieho konania, správne ich vyčíslil vo výške 53,30 Eur (18,26 Eur za vyjadrenie k odvolaniu navrhovateľa + vyjadrenie k vyjadreniu navrhovateľa + 2x režijný paušál 8,39 Eur), preto mu odvolací súd trovy konania v odvolacom konaní priznal.

Rozhodnutie bolo prijaté senátom krajského súdu pomerom hlasov 3 : 0.

**Poučenie:**

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.